

Provincie
Antwerpen

Sociale economie 2015 - 2018

Werken
ondernemen
investeren

Arbeid is de meest emancipatorische kracht in ieders leven,
ongeacht het type van bedrijven, ongeacht het soort werk.

Inhoudstafel

	Woord vooraf	4
1	Sociale economie = inclusieve economie	7
2	Sociale economie in een notendop	9
2.1	In cijfers	9
2.1.1	Aantal doelgroepwerknemers op het werkveld	9
2.1.2	Aantal kansengroepen in arbeidsreserve	9
3	Sociale economie in het provinciaal beleid	12
4	Beleid sociale economie 2015 en de komende jaren	13
4.1	Subsidiebeleid	13
4.1.1	Binnenshuis	13
4.1.2	Buitenshuis	14
4.2	Flankerend arbeidsmarktbeleid	14
4.2.1	Jongeren zijn de ondernemers van de toekomst	14
4.2.2	Flankerend onderwijsbeleid	16
4.2.3	Talentshuizen	17
4.2.4	Zorgtalent en zorgeconomie	18
4.3	Samen sterk	19
4.3.1	Ondersteunen van en samenwerken met lokale besturen (en lokale initiatieven)	19
4.3.2	Investeren in een sterk landschap van de sociale economie: ondersteuning van de sector van de sociale economie	20
4.3.3	Op naar een inclusieve economie: integratie van de kansengroepen in de reguliere economie	22
4.4	Provinciebrede projecten	22
4.4.1	Routedokters	23
4.4.2	Landschapsdokters	23
4.4.3	Kolonie Wortel-Merksplas	24
4.5	Provinciaal kenniscentrum sociale economie	25
4.6	Arbeidszorg	25
5	Onze partners	26

Woord vooraf

In de provincie Antwerpen staat de sector van de sociale economie sinds oudsher sterk. Van de Rupelstreek tot in de Oost-Kempen, van onze Noordgrens tot in Zuid-Mechelen en in en rondom de metropool Antwerpen zorgen honderden organisaties voor een rijk sociale economielandschap. Elke dag opnieuw geven ze invulling aan arbeidsmarktkansen voor kansengroepen.

Maar de sociale economie is véél meer dan het aan het werk zetten van kansengroepen. Sociale economie breekt in eerste instantie een lans om onze economie mens-, milieu- en maatschappijvriendelijk uit te bouwen. Ze vult bovendien prangende maatschappelijke noden in. Daarom is het maatschappelijk verantwoord ondernemen inherent aan elk sociaal economie initiatief.

Velen onder hen hebben een regionale of zelfs provinciebrede uitstraling, met dito maatschappelijke impact. Maar ook de kleinschalige lokaal ingebedde projecten hebben hun nut bewezen; zij houden de lokale diensteneconomie draaiend.

Echter, vandaag staat de sector van de sociale economie onder druk. De beperkte budgettaire ruimte, de zesde staatshervorming, het decreet Lokale Diensteneconomie en het Maatwerkdecreet, de onduidelijkheid over het groeipad zullen het sociale economielandschap tijdens deze legislatuur ingrijpend transformeren. De overgang van een organisatiefinanciering naar een "rugzak-financiering", waarbij de middelen de persoon volgt en niet langer de organisatie, noopt de sector tot herbronning. Herverkaveling en schaalvergroting binnen de sector zullen noodzakelijk zijn om de nieuwe uitdagingen aan te kunnen gaan. Dit kan verschillende vormen aannemen: gaande van nieuwe samenwerkingsverbanden, innovatieve samenwerkingen, tot zelfs fusies.

De grootste uitdaging bestaat er echter in om de sociale economie dichterbij het brede economisch landschap te brengen. Zo bouwen we aan een inclusieve economie. We zullen nieuwe bruggen moeten bouwen tussen sociale economie en het "normaal economisch circuit", tussen sociale economieprojecten en -bedrijven onderling, tussen de sector sociale economie en de economische speerpuntsectoren in de provincie. In deze legislatuur wil ik bovendien de samenwerking tussen sociale economie en de welzijn- en zorgeconomie een boost geven. Ik ben er immers van overtuigd dat de sector van de sociale economie bij voorkeur een geïntegreerde sector is. Maatschappelijk duurzaam ondernemen gaat verder dan tewerkstelling creëren voor maatschappelijk kwetsbare werknemers. De duurzaamheid van deze vorm van ondernemen moet doordringen in elk aspect van de organisatie. Een visie op duurzame tewerkstelling moet gepaard gaan met een visie op duurzaam gebruik van grondstoffen en energie, een visie op duurzaam afvalbeleid, op respect voor het milieu en het klimaat.

Het is ook hoog tijd voor interbestuurlijke stabiliteit. Het is hoog tijd dat wij als provinciebestuur ons kunnen richten op de toekomst en onze interbestuurlijke en maatschappelijke taken voluit kunnen uitvoeren. We zullen dit samen doen met onze belangrijkste partners.

Voor het luik sociale economie streven we naar een complementair provinciaal beleid ten aanzien van het Vlaamse beleid. Vlaanderen zit aan het stuur en lanceerde in 2015 de uitvoeringsbesluiten van twee nieuwe decreten rond sociale economie (maatwerk en lokale diensteneconomie). Dit zal het landschap van sociale economie versneld doen veranderen: naast schaalvergroting en kwaliteitsverbetering zal men nog meer dan vandaag ook doorstroming van de medewerkers naar de gewone economie moeten realiseren.

Samen met de Vlaamse overheid zijn de lokale besturen de belangrijkste institutionele belanghebbenden voor het provinciaal beleid. De provincie vertaalt het Vlaams beleid sociale economie op maat van de steden en gemeenten en de subregio's. Het provinciale beleidsniveau vervult zo een scharnierfunctie tussen het Vlaamse beleidskader en dat van de steden en gemeenten. Bovendien bouwen we zo samen met hen verder aan het bovenlokaal sociale economielandschap.

Uiteraard is ook de sector sociale economie een essentiële partner voor het provinciaal sociale economie beleid. Een intense samenwerking met deze sector dragen wij dan ook hoog in het vaandel.

Ook met het bedrijfsleven blijven we nieuwe aanknopingspunten zoeken. En net zoals de vorige jaren werken we opnieuw in een nauw partnerschap met VDAB¹; we bundelen de krachten rond een geïntegreerd (arbeidsmarkt en onderwijs) en inclusief (aandacht voor kansengroepen) competentieversterkend provinciaal flankerend arbeidsmarktbeleid.

Ook binnen het provinciehuis blijft sociale economie niet op een eiland zitten. We hadden al een intense samenwerking met Toerisme Provincie Antwerpen en het Departement Vrije Tijd rond de routedokters en de landschapsdokters. In 2015 en de hierop volgende jaren wordt ook de samenwerking met de andere beleidsdomeinen economie en innovatie, welzijn en wonen, onderwijs en arbeidsmarkt versterkt. Zo willen we aan al onze partners een totaalbeleid aanbieden.

Tenslotte, deze beleidsbrief draagt de titel "werken, ondernemen en investeren". Wellicht een ongebruikelijke titel voor een beleidsagenda rond sociale economie. Niets is minder waar!

- We werken aan een open arbeidsmarkt waar iedereen kansen krijgt.
- We creëren ruimte om sociaal ondernemerschap te stimuleren en een inclusieve economie te realiseren.
- We investeren in de [mensen] sociale economie via samenwerking.

In deze legislatuur zal de provincie Antwerpen de standvastige partner zijn voor de sociale economie en voor al haar werknemers.

Peter Bellens,
gedeputeerde
provincie Antwerpen

1 Sociale economie = inclusieve economie

De sociale economie staat voor een 'inclusieve economie', waarbij men zowel economische meerwaarde als maatschappelijke en ecologische meerwaarden realiseert.

Het realiseren van een economische meerwaarde is mogelijk aangezien een belangrijk deel van de organisaties of bedrijven uit de sociale economie winst boeken met hun diensten, producten of activiteiten. Deze economische meerwaarde is nodig om de continuïteit en duurzaamheid van hun organisaties of bedrijven te garanderen.

Maatschappelijke en ecologische meerwaarden worden gerealiseerd door het nastreven van tewerkstelling van kansengroepen² op de arbeidsmarkt, milieuvriendelijkheid en participatieve arbeidsorganisatie. Het rendement dat sociale economie organisaties nastreven, gaat dus veel verder dan financiële winst alleen: de sociale economie zorgt ook voor maatschappelijke winst.

Sociale economie-projecten zijn dus bij uitstek projecten met een driedubbele hefboom: ze creëren werk voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt en leveren nieuwe en zinvolle diensten voor de bevolking in een duurzaam kader. Hieruit groeit een win-win situatie tussen mens, milieu en maatschappij.

2 Sociale economie in een notendop

De Provincie Antwerpen is wat sociale economie betreft atypisch in Vlaanderen. Met meer dan 450 kleine en middelgrote ondernemingen telt de provincie Antwerpen het hoogst aantal sociale economie ondernemingen in Vlaanderen.

We kennen deze ondernemingen als kringloopwinkels, beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen, invoegbedrijven (toekomstige maatwerkbedrijven), adviesbureaus, startcentra, lokale diensteneconomie of coöperaties, maar ook als (relatief) nieuwere initiatieven zoals seniorenzorg, energiesnoeiers, groenwerkers en fietspunten.

2.1 In cijfers

2.1.1 Aantal doelgroepwerknemers op het werkveld

De sociale economie in de provincie Antwerpen biedt tewerkstelling aan 7.050 mensen uit een kansengroep. Dankzij een duurzame job binnen de sector krijgen zij opnieuw de kans om een volwaardige en zinvolle rol te spelen in onze samenleving.

Onderstaande tabel geeft het aantal tewerkgestelde doelgroepwerknemers weer dat per organisatievorm tewerkgesteld is in de provincie Antwerpen en dit op basis van de woonplaats van de werknemer.

Werkvorm	Aantal doelgroep- medewerkers 31/12/2013	Aantal vestigingen 31/12/2013
Beschutte werkplaats	3.718	27
Sociale werkplaats	1.197	49
Arbeidszorg	319	35
Invoegbedrijf	353	118
Lokale diensteneconomie	682	45
Werkervaringsproject	781	Verspreid over verschillende werkvormen
Totaal	7.050	NVT

Bron: Vlaamse overheid – Departement Werk en Sociale Economie en www.socialeconomie.be

² Kansengroepen zijn personen waarbij de werkzaamheidsgraad, zijnde het procentuele aandeel van de personen uit de betrokken categorie op beroepsactieve leeftijd (15-64 jaar) die effectief werken, lager ligt dan het gemiddelde bij de totale Vlaamse beroepsbevolking. Dit zijn voornamelijk vrouwen, allochtonen, arbeidsmarktgehandicapten, ouderen, langdurig werklozen, laaggeschoolde werklozen, ...

2.1.2 Aantal kansengroepen in arbeidsreserve

Onderstaande cijfers geven een goed beeld van de veelzijdigheid en het aantal kansengroepen in de arbeidsreserve binnen de provincie Antwerpen (cijfers december 2014)

Kengetallen werkloosheid

	dec 2014	%	dec 2013	verschil
NWWZ	79.523	100,0%	79.179	+0,4%
Werkloosheidsgraad				
Totaal	9,63%	-	9,62%	+0,01
Mannen	9,66%	-	9,66%	-
Vrouwen	9,59%	-	9,57%	+0,02

Kenmerken van de Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ)

		dec 2014	%	dec 2013	verschil
Categorie	WZUA ³	58.917	74,1%	58.259	+1,1%
	BIT ⁴	4.978	6,3%	5.251	-5,2%
	Vrij ingeschreven	10.015	12,6%	10.052	-0,4%
	Andere	5.613	7,1%	5.617	-0,1%
Geslacht	Mannen	43.439	54,6%	43.390	+0,1%
	Vrouwen	36.084	45,4%	35.789	+0,8%
Leeftijd	< 25 jaar	14.380	18,1%	15.344	-6,3%
	25 tot 50 jaar	44.318	55,7%	44.300	+0,0%
	>= 50 jaar	20.825	26,2%	19.535	+6,6%
Studieniveau	Laaggeschoold	37.095	46,6%	37.503	-1,1%
	Middengeschoold	29.158	36,7%	28.755	+1,4%
	Hooggeschoold	13.270	16,7%	12.921	+2,7%
Werkloosheidsduur	< 1 jaar	40.605	51,1%	43.361	-6,4%
	1 tot 2 jaar	15.137	19,0%	14.454	+4,7%
	>= 2 jaar	23.781	29,9%	21.364	+11,3%
Nationaliteit	Niet-EU	10.881	13,7%	10.783	+0,9%
Origine	Allochtonen	25.185	31,7%	25.244	-0,2%
Arbeidsgehandicapten		9.507	12,0%	9.057	+5,0%
Werkzoekenden in een kansengroep		58.641	73,7%	58.133	+0,9%

Bron: arvastat.vdab.be

³ werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag

⁴ Jongeren in Beroepsinschakelingstijd (BIT) = Jongeren die hun studies beëindigd hebben moeten, vooraleer ze recht hebben op een inschakelingsuitkering, een beroepsinschakelingstijd van 12 maanden doorlopen.

3 Sociale economie in het provinciaal beleid

Uit het Bestuursakkoord 2013 - 2018:

De Provincie Antwerpen blijft inzetten op de sociale economie. Het is als het ware de hefboom voor kansengroepen op de arbeidsmarkt.

Met de gemeentebesturen wil de Provincie Antwerpen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden oprichten om het lokaal sociaal economiebeleid uit te tekenen. Deze samenwerkingsverbanden zijn maximaal gebiedsdekkend en passen in de Vlaamse decreten daarover. We sluiten een samenwerkingsovereenkomst met VDAB af.

Ter ondersteuning van de diverse provinciale beleidsdomeinen zal in het nieuwe beleidsplan sociale economie ruimte voorzien worden om provinciebrede initiatieven uit te werken en te realiseren. Onder meer in het beleidsdomein milieu, toerisme, veiligheid, openbaar domein willen we samen met de gemeentebesturen deze arbeidsplaatsen realiseren.

De Provincie Antwerpen zal initiatieven van clusters van lokale besturen in de toekomst blijven ondersteunen. We proberen hierbij de link naar het provinciale beleid te leggen.

In provinciale bestekken voor aankoop van goederen of diensten nemen we sociale criteria op. Zo geven we de maatwerkbedrijven alle kansen tot groei.

Provinciale visie en missie sociale economie

De provincie wil in de provincie Antwerpen een arbeidsmarkt creëren waar elke inwoner de kansen krijgt die hij verdient, met bijzondere aandacht voor maatschappelijk kwetsbare kansengroepen. Hiervoor bouwen we aan een sterke inclusieve economie, met oog voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en een verankerde (of ingebedde?) sociale economie.

Wij zijn hiervoor - binnen het Vlaams wetgevend kader – de partner van sociale economieorganisaties en lokale besturen voor bovenlokale en streekgebonden noden en uitdagingen, door binnen onze provincie:

- een kader aan te reiken dat sociale economieactoren ondersteunt in hun groei en hun werkcreatie;
- (intersectorale) samenwerking tussen sociaal- en zorgeconomische actoren te stimuleren;
- duurzame bruggen tussen de verschillende werkvormen heen te versterken;
- kennis verwerven en delen ten dienste van de sociale economieactoren, de steden en gemeenten en het streekoverleg;
- een impulsbeleid flankerend aan het Vlaams welzijns-, arbeidsmarkt-, inschakelings- en sociaal ondernemerschapbeleid te voeren;
- een voorbeeldfunctie op vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen op te nemen.

4 Beleid sociale economie 2015 en de komende jaren

4.1 Subsidiebeleid

4.1.1 Binnenshuis

De provincie Antwerpen zal acties die passen in het provinciaal beleid sociale economie en haar doelstellingen, financieel ondersteunen. Bovendien wil de provincie tegemoet komen aan maatschappelijke behoeften en noden uit de sector van de sociale economie door vernieuwende initiatieven financieel te ondersteunen en te stimuleren.

Sociale economie organisaties en bedrijven, evenals de lokale besturen en intercommunales die al dan niet gezamenlijk initiatieven uitwerken, kunnen via convenanten of ad nominatum subsidies ondersteund worden. Deze acties zijn bijvoorbeeld (niet limitatieve opsomming): clusterinitiatieven van gemeenten, sector-ondersteunende projecten, projecten rond toeleiding naar de arbeidsmarkt, rond maatschappelijk verantwoord ondernemen en rond doorstroom.

Voor de toekenning van provinciale subsidies vanuit sociale economie zullen we in 2015 een vernieuwd reglement opmaken. Het 'nieuw' reglement zal onder meer rekening houden met de recente Vlaamse hervormingen op vlak van sociale economie (maatwerkdecreet en lokale diensteneconomie).

Bovendien zullen we in de toekomst een samenwerkingsovereenkomst (convenant) opstellen voor projecten vanaf 10.000 €. Door tevens de tijdsperiode van de subsidie te verlengen naar meerdere jaren, met een degressieve betoelaging, willen wij organisaties aanmoedigen projecten grondiger uit te werken, hen ook de tijd te geven om innovaties uit te denken en uit te testen en het project duurzaam te integreren in hun werking.

In het kader van het Reglement ter subsidiëring van projecten in de sociale economie zullen we in 2015 minstens 1 projectoproep lanceren.

In de volgende jaren willen we ook streven naar meer betrokkenheid vanuit de provincie ten aanzien van de gesubsidieerde projecten/promotoren. Zo zal er meer aandacht gaan naar begeleiding en opvolging van een project. Promotoren die subsidies verkrijgen vanuit sociale economie zullen in nauw overleg staan met een contactpersoon van het provinciale team sociale economie.

Bovendien wil de provincie een verbindende en versterkende factor zijn voor de verschillende projecten in de verschillende regio's. De provincie neemt hier een centrale rol in om – met respect voor elke regionale eigenheid – good practices uit te rollen over het ganse grondgebied en zo nieuwe stimulansen te geven aan de sociale economie. In de komende jaren zullen we hiervoor een traject uitwerken.

Daarnaast, kan een beperkt budget worden voorzien voor occasionele ondersteuning van waardevolle initiatieven uit de sector. Ook herstructureringen, schaalvergrotingen en samenwerkingen zijn te overwegen.

4.1.2 Buitenshuis

Als een goede huisvader dienen we te waken over het budget sociale economie. Het is dan ook belangrijk dat we als provincie goed op de hoogte zijn van de inhoud en mogelijkheden van de subsidiekanalen rondom ons zowel op Vlaams, op federaal als op Europees niveau. Op die manier kunnen we projecten die passen binnen bepaalde niet-provinciale subsidieoproepen doorverwijzen en kunnen de beschikbare middelen doelgerichter worden gebruikt.

Hierin kan dus een cruciale rol weggelegd zijn voor de provincie. Zeker de relatief kleine maatwerkbedrijven (de grote meerderheid) zijn te klein om hier zelf expertise rond op te bouwen. De provincie kan hierin zelfs een proactieve houding in aannemen.

4.2 Flankerend arbeidsmarktbeleid

De provincie wil bijdragen tot een dynamische arbeidsmarkt waar onder meer kansen worden gegeven aan de kansengroepen. Dit gebeurt onder andere door zowel kansengroepen als projectpromotoren kennis en vaardigheden bij te brengen die nodig zijn om samen de economie van de toekomst vorm te geven.

De provincie Antwerpen wil volgende accenten leggen:

- Samenwerken met stakeholders vanuit de sociale en reguliere economie rond arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid.
- Binnen het beleidsdomein economie en sociale economie een globale visie rond arbeidsmarktbeleid uitbouwen, mede gedragen door de andere beleidsdomeinen zoals onderwijs en welzijn.
- De VDAB blijft dé Vlaamse, bovenlokale regisseur bij uitstek voor het arbeidsmarktbeleid en beroepsopleidingen. We sluiten – net zoals in de voorbije jaren – met de VDAB een samenwerkingsakkoord af dat onze krachten bundelt om rond een geïntegreerd (arbeidsmarkt en onderwijs) en inclusief (aandacht voor kansengroepen) competentieversterkend provinciaal flankerend arbeidsmarktbeleid te werken.

4.2.1 Jongeren zijn de ondernemers van de toekomst

De huidige cijfers omtrent jeugdwerkloosheid zijn niet rooskleurig: uit een recent rapport van Eurofound blijkt dat slechts 1 op de 4 jongeren die afstuderen, niet aan de slag gaan. Ook het aantal jongeren dat de schoolbanken verlaat zonder diploma blijft groeien.

Als we concreet inzoomen op de provincie Antwerpen stellen we vast dat de werkloosheidsgraad bij jongeren (onder de 25 jaar) 22,1% bedraagt. Dit percentage ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde van 21,5%. In de regio Antwerpen spreken we zelfs van 23,2%. Deze cijfers liegen er niet om! Onze maatschappij heeft dringend nood aan innovatieve ideeën en concrete acties die deze jeugdwerkloosheid grondig aanpakt.

De provincie Antwerpen wil zeer specifiek inzetten om dit tijt te doen keren. In samenwerking met de andere actoren rond arbeidsmarktbeleid wil zij mee bouwen aan een beleid dat de jeugd terug kansen aanbiedt en het geloof terugbrengt in hun eigen kunnen en in hun eigen kracht. Een goede en evenwichtige afstemming tussen de talenten van jongeren en de vragen op de arbeidsmarkt is hierbij cruciaal. Samen met de belendende beleidsdomeinen welzijn en onderwijs zullen wij binnen het beleidsdomein sociale economie acties opzetten die deze doelstellingen versterken en tegemoet komen aan de noden van deze doelgroep.

- Initiatieven die jongeren stimuleren om terug de draad op te pikken, krijgen vanuit de provincie de nodige ondersteuning. Deze initiatieven onderscheiden zich door hun vernieuwende aanpak of methodiek, die jongeren motiveert om (opnieuw) aan te sluiten bij een opleiding, stage of betaald werk. Good practices kunnen worden uitgerold naar het de rest van onze provincie.

De provincie zal zijn pijlen richten op:

- pilootprojecten die de strijd aangaan met jeugdwerkloosheid al dan niet in samenwerking met lokale spelers
- pilootprojecten die de link maken tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- projecten die zich richten op leerlingen die "uit de boot" van het onderwijs dreigen te vallen door allerlei factoren
- projecten die werken rond psychosociaal welzijn van jongeren
- experimenten rond leerwerken/leervormen
- Stageplaatsen voor jongeren integreren in het eigen aankoopbeleid/overheidsopdrachten van de provincie Antwerpen. Zo worden de competenties van de jongeren versterkt in functie van wat de arbeidsmarkt nodig heeft en in functie van de loopbaan van de betrokkene. Door deze 'criteria' op te nemen in de provinciale bestekken geven we als overheid een duidelijk signaal aan dienstverleners én aan de buitenwereld dat wij het waardevol vinden om jongeren opnieuw kansen te bieden op de arbeidsmarkt. Bovendien kunnen we andere overheden sensibiliseren om over te gaan tot soortgelijke acties.

De Masten

Nadat het provinciebestuur van Antwerpen het domein en de gebouwen van drukkerij Pelckmans in Kapellen had aangekocht, werd er aan het Provinciaal Onderwijs Antwerpen (POA) gevraagd om het leegstaande gebouw een invulling te geven. De linkervleugel van het gebouw fungeert nu als nieuwe vestigingsplaats voor het Centrum Leren en Werken (CLW), onder de vleugels van PTS campus Boom (Provinciale Scholen voor Tuinbouw en Techniek). Deeltijds onderwijs aanbieden in de Noorderkempen past volledig in de visie van het provinciaal onderwijs Antwerpen die zich vooral richt op knelpuntberoepen. Jongeren vanaf vijftien jaar kunnen hier een technische beroepsopleiding volgen, zoals horeca en keuken, schoonmaak en thuishulp, lassen, hovenier, containerhersteller, magazijnmedewerker, etc. Twee dagen per week volgen ze er les, de andere dagen gaan ze aan de slag in een bedrijf. In dit kader neemt de provincie diverse initiatieven om de interesse te wekken in deze technisch georiënteerde opleidingen. De nieuwe gebouwen bieden een grote opportuniteit om het aanbod van het CLW verder uit te breiden en te laten groeien in deze regio.

De beschikbare ruimtes op deze oude site zijn echter met de nieuwe beroepsopleidingen niet volledig ingevuld. Daarom wil de provincie op De Masten eveneens een provinciaal educatief expertisecentrum ontwikkelen, gericht op netoverschrijdende kennisdeling.

Zo staat een deel van rechtervleugel sinds januari 2015 ter beschikking van CVO IVORAN. CVO-IVORAN is een centrum voor volwassenenonderwijs van het Gemeenschapsonderwijs met een uitgebreide afdeling Nederlands voor anderstaligen (NT2). De cursisten vormen een erg divers publiek wat betreft moedertaal, leeftijd en achtergrond.

Met de toenemende vraag naar goede opleidingen, groeide ook de noodzaak om uit te kijken naar meer geschikte leslokalen. De Masten is een perfecte oplossing, omdat de goed uitgeruste lokalen een sterke leeromgeving met een groot didactisch comfort bieden.

Een structurele samenwerking tussen het POA, het CLW en CVO IVORAN biedt allerlei nieuwe mogelijkheden voor alle partijen, zowel op inhoudelijk vlak als op vlak van infrastructuur. Samen wordt er gewerkt aan een synergie, vertrekkende vanuit de noden van de leerlingen/cursisten. Deze synergie kan doorstrommogelijkheden creëren tussen het deeltijds en volwassenenonderwijs. Zo vergroten de opleidingskansen voor jongeren in de regio Noorderkempen en dit vooral in knelpuntberoepen, waar het POA hard op inzet.

Vanuit de inclusieve gedachte ondersteunt ook het team sociale economie van de provincie Antwerpen de ontwikkelingen in De Masten.

4.2.2 Flankerend onderwijsbeleid

Het flankerend onderwijsbeleid van de provincie Antwerpen sluit naadloos aan bij de speerpunten van het Vlaams onderwijsbeleid. Gelijke onderwijskansen, het maken van een onderbouwde en passende studiekeuze, de herwaardering van techniek en technisch onderwijs (STEM-actieplan) en het levenslang en levensbreed leren zijn duidelijk ook provinciale bekommernissen. De onderwijswereld wordt op verschillende manieren ondersteund : via e-zines, educatieve centra, educatieve materialen en methodieken, thematische studiedagen, lerende netwerken, projectsubsidies en eigen initiatieven.

Vanuit het flankerend onderwijsbeleid willen we leerlingen stimuleren om op zoek te gaan naar hun eigen talenten. Door ervaringsgericht te werken rond meervoudige intelligentie leren ze zichzelf beter kennen en ondervinden ze waar hun mogelijkheden en interesses liggen. Die kennis is de basis om tot een gefundeerde studiekeuze te komen. Met de juiste studiekeuze kunnen talenten evolueren tot competenties die ze vroeg of laat zullen nodig hebben op de arbeidsmarkt.

In het Provinciaal Vormingscentrum te Malle bouwen we daarvoor een Talentencentrum uit. De werking daarvan steunt op drie pijlers: een educatief lespakket DE KR8/0/NAUTEN, Talentklassen en een lerend netwerk met onder andere vorming voor leerkrachten.

Met de Techno Trailer (www.technotrailer.be) wil de provincie Antwerpen een antwoord bieden op de prangende vraag vanuit het bedrijfsleven naar meer technisch geschoolde mensen, maar ook op de uitdaging om met techniek om te gaan in het basisonderwijs. De Techno Trailer zorgt er voor dat leerlingen, leerkrachten en ouders een correcter beeld krijgen van de mogelijkheden die een technische opleiding biedt binnen het secundair onderwijs, maar ook erna.

De Techno Trailer is een grote trekker-oplegger die volledig is ingericht als didactische ruimte. Tien technische activiteiten, die doorgaan in de oplegger en in de klaslokalen, bieden de leerlingen de kans om gedurende een ganse dag op zoek te gaan naar hun talent voor techniek. De leerlingen krijgen onder andere de kans om zelf een robotarm aan te sturen, haargel te maken, een cool magazine te ontwerpen, een gsm-houder te plooiën,... Kortom, alle positieve aspecten van het technisch onderwijs en technische beroepen komen aan bod.

Naast deze eigen initiatieven nemen medewerkers van de provincie ook een verantwoordelijkheid op in vergaderingen van onderwijspartners en arbeidsmarktactoren (bijvoorbeeld als voorzitter van het regionaal overlegplatform leren en werken Kempen of in de commissies onderwijs-arbeidsmarkt binnen de RESOC's). Ze brengen mensen samen, geven hen de kans te overleggen, elkaar te leren kennen, een netwerk te vormen en van elkaar te leren. Daarbij streven ze steeds naar net-, gemeente- en sectoroverschrijdende samenwerking.

Vanuit deze overlegstructuren worden dan weer gezamenlijke initiatieven opgezet:

- In samenwerking met de RESOC's worden informatiesessies naar laatstejaars studenten opgezet om hen beter te laten kennis maken met de noden en vereisten op de arbeidsmarkt (vb Project TRANSIT).
- Samen met VDAB, de Resoc's, Stad en LOP Turnhout werd een inspiratie-dag opgezet rond 'het verhogen van de gekwalificeerde uitstroom'.

4.2.3 Talentenhuisen

Het invullen van de knelpuntberoepen is een uitdaging die de provincie Antwerpen opneemt samen met de sociale partners, de VDAB, vormings- en opleidingscentra, de steden en gemeenten en de RESOC's. Sector specifiek werken we samen in drie Talentenhuisen, met name:

- Talentenstroom voor haven en logistiek,
- Talentenwerf voor de bouwsector,
- Talentenfabriek voor de industrie.

Met de verschillende partners zoeken we naar een verhoogde instroom en betere koppeling tussen bedrijfsleven en onderwijs.

Lancering Zorgtalent (15 april 2015)

4.3 Samen sterk

4.3.1 Ondersteunen van en samenwerken met lokale besturen (en lokale initiatieven)

Ook vanuit de lokale besturen groeit de belangstelling voor sociale economie. Nochtans is sociale economie vaak nog geen beleidsprioriteit bij vele gemeenten. De vaak ondoorzichtige terminologie en de daaraan gekoppelde regelgeving vanuit de diverse overheidsniveaus maakt dat 'sociale economie' door velen als moeilijk wordt ervaren.

De provincie tracht de lokale besturen hierin te ondersteunen door:

- Het aanbieden van ondersteuning, advies en begeleiding.
- Door als provincie in te zetten op de integratie van de sociale economie in het eigen aankoopbeleid (sociale clausules, mensvriendelijk ondernemen ...) neemt onze kennis en expertise toe. Als we deze kennis uitrollen naar de lokale besturen kunnen we op een concrete manier andere overheden sensibiliseren om over te gaan tot soortgelijke acties.
- De economische barometer verder uitbreiden met en monitoren van gegevens vanuit sociale economie tot op gemeentelijk niveau. Op die manier krijgen we zicht op de lokale opportuniteiten en kunnen we gericht streven naar (meer) clustering en samenwerking tussen de verschillende lokale spelers. Bovendien kunnen we op basis van de cijfers de groeipotenties van de sociale economie valoriseren binnen de provincie Antwerpen. Hiermee kunnen we de gemeenten aansporen om noodzakelijke maatregelen te nemen en financiële middelen in te zetten ter verbetering van hun lokale sociale economie.
- Door de inwerkingtreding van het Maatwerkdecreet en Lokale Diensteneconomie gaan we inzetten op intergemeentelijke tewerkstellingsinitiatieven. Binnen de provincie Antwerpen hebben lokale besturen in het verleden diensten ontwikkeld die door deze wetswijzigingen dreigen te verdwijnen. De provincie neemt hierin de rol op om voor deze gemeenten en steden mee actief op zoek te gaan naar oplossingen.
- Aandacht voor de niet-stedelijke gebieden: Voor de lokale besturen in niet-stedelijke gebieden is het niet altijd evident om hun sociale economie uit te bouwen. Samenwerking is hier noodzakelijk. De provincie Antwerpen wil dit dan ook aanmoedigen en ondersteuning bieden aan de samenwerkingsverbanden die zij aangaan in het kader van sociale economie.

4.2.4 Zorgtalent en zorgeconomie

Volgens het Federaal Planbureau zullen er tussen 2012-2017 zo'n 18.600 jobs in de zorgsector moeten ingevuld worden. De toenemende vergrijzing van de bevolking, ook in Antwerpen, zorgt voor een groeiende bezorgdheid in de sector. De vraag naar zorgprofielen zal de komende jaren alleen maar toenemen.

De provincie Antwerpen neemt hierin het initiatief om samen met VDAB, stad Antwerpen en de sociale partners uit de zorgsector over te gaan tot een huis 'Zorgtalent', naar analogie met de andere Talentenhuisen. Samen met het beleidsdomein Welzijn en Gezondheid bouwen we tijdens deze legislatuur een Talentenhuis Zorg uit. Hiermee zullen we ook de knelpuntberoepen in de cluster life sciences en zorgeconomie ondersteunen.

4.3.2 Investeren in een sterk landschap van de sociale economie: ondersteuning aan de sector van de sociale economie

Organisaties binnen sociale economie hebben in de opbouw van expertise rond het werken met kansengroepen een enorme weg afgelegd. Mede dankzij verschillende initiatieven uit het verleden werd heel wat kennis en expertise gedeeld, bijgestuurd en werden zelfs nieuwe benaderingen geïntroduceerd. Het zoeken naar nieuwe, betere en slimmere manieren om het sociaal ondernemen sterker tot uiting te laten komen, is een zoektocht die wij vanuit het beleidsdomein sociale economie willen aanmoedigen.

Door de wijzigingen op wetgevend vlak zal een degelijke ondersteuning en netwerking binnen en buiten de sector essentieel zijn, wil de sector zijn plaats als volwaardige economische speler waar maken. Hier zullen ook keuzes moeten gemaakt worden, nieuwe samenwerkingsvormen worden uitgetest en bestendigd.

Als provincie zullen we dit proces bewaken, stimuleren en waar nodig een initiërende rol opnemen.

We moedigen werkvormen aan om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan met organisaties binnen de eigen werkvorm, maar ook daar buiten, om samen op zoek te gaan naar competentieversterkend werken voor de doelgroep en te experimenteren met verschillende vormen van tewerkstelling. We geloven erin om zo te komen tot versterkte sociale economie organisaties die via schaalvergroting de markttuitdagingen aankunnen. Bovendien wordt doorstroming tussen de verschillende sociale economie organisaties onderling en tussen verschillende werkvormen, zoals arbeidzorg en sociale werkplaatsen, op die manier gestimuleerd.

De aandacht voor de transitie naar het maatwerk is dus brandend actueel. Echter, er worden hiervoor geen provinciale middelen voorzien. De sector is hierin immers reeds ruim bedeed. Het wordt dan ofwel "dubbelop", ofwel een druppel op een hete plaat.

4.3.2.1 Werken op doorstroom

De zesde staatshervorming leidt tot verschuivingen in het arbeidsmarktbeleid. Vlaanderen zal zelf kunnen uitstippelen welke richting zal worden uitgegaan. Met betrekking tot sociale economie en het doelgroepenbeleid merken wij een sterke klemtoon op het inzetten op doorstroom.

De provincie Antwerpen heeft in haar arbeidsmarktbeleid steeds de kaart getrokken om kansengroepen mee in te schakelen via de diverse werkvormen binnen sociale economie. Verschillende initiatieven werden opgestart, of werden ondersteund in hun verdere uitbouw en professionalisering. De provincie Antwerpen wil deze inspanningen verder zetten en organisaties binnen sociale economie mee ondersteunen in deze nieuwe beleidsopdracht: het werken rond doorstroom.

Wij interpreteren het concept doorstroom breed, gaande van interne doorstroom ofwel opwaartse mobiliteit binnen één organisatie tot de doorstroom naar het reguliere economische circuit.

Wij vertalen doorstroom als de ontwikkeling van de competenties en mogelijkheden van elke persoon, ongeacht de werkomgeving, die tot volle uiting worden gebracht en die voldoende motiverend werkt om telkenmale een nieuwe stap te zetten. Iedereen ongeacht zijn of haar achtergrond dient zich hierin te voelen ondersteund en gestimuleerd.

Wij steunen deze organisaties die doorstroom nastreven in de verdere uitbouw van hun competentiebeleid en trachten organisaties te versterken in het voeren van een sterker personeelsbeleid (organisatie versterkend werken):

- De nodige coaching en opvolging van elke deelnemer moet maken dat iedereen binnen de organisatie wordt uitgedaagd om zich steeds verder te bekwamen. Elke nieuwe introductie van begeleiding binnen een organisatie die dit tot doel stelt, wil de provincie ondersteunen om zo tot een haalbare doorstroming op mensenmaat te komen. Vb. opleiding, coaching op de werkvloer, taalcoaching en doorstroombegeleiding als integrale onderdelen van het werktraject
- Werken binnen sociale economie kan een finaliteitstewerkstelling zijn. Zeker indien uit het begeleidingstraject blijkt dat een aansluiting naar het normaal economisch circuit (NEC) niet tot de mogelijkheden behoort. Maar de gedachte dat dit voor iedereen geldt, moet genuanceerd worden. Bovendien mag men het belang van externe doorstroom niet minimaliseren: door door te stromen naar het NEC worden er namelijk terug nieuwe plaatsen binnen de sociale economie vacant gesteld.
- Het feit dat doorstroom niet binnen elke sociale economie organisatie even succesvol is, heeft vaak ook te maken met een gebrek aan de juiste competenties, netwerk, kennis van het NEC, ... bij de begeleiders. Als provincie willen we hier op inzetten, en organisaties en initiatieven steunen die hier op toespitsen.

4.3.2.2 Sociale economie = meerwaarde economie

Onbekend is onbemind! De provincie Antwerpen is ervan overtuigd dat de sociale economie een meerwaarde kan betekenen. Om onze eigen provinciale diensten maar ook de lokale besturen, bedrijven etc. hiervan te overtuigen willen we streven naar meer bekendheid van de sociale economie.

Om deze doelstelling na te streven, zal de provincie volgende acties ondernemen:

- Promotie en bekendmaking van de sector van de sociale economie
- Een geüpdatet overzicht bieden van alle sociale economie ondernemingen in de provincie Antwerpen met hun producten en diensten, via nieuwe of bestaande databestanden of websites
- Door sociale economie te integreren in het eigen aankoopbeleid en in de overheidsopdrachten van de provincie Antwerpen én door sociale clausules/criteria op te nemen in de provinciale bestekken, of alleszins een percentage voor te behouden voor sociale economie, geven we als overheid een duidelijk signaal aan dienstverleners én aan de buitenwereld dat wij dit waardevol vinden. Ik verwijs hiervoor graag naar het Bestuursakkoord 2013 – 2018: "In provinciale bestekken voor aankoop van goederen en diensten nemen we sociale criteria op."

- De provincie Antwerpen bekijkt met de organisatie OpenBedrijvenDag hoe succesvolle samenwerkingen tussen sociale economie en privéondernemingen extra in de verf kunnen worden gezet. De provincie moedigt hiermee deze reeds bestaande initiatieven aan en hoopt dat zij inspirerend kunnen werken om tot een inclusieve economie te komen.

4.3.3 Op naar een inclusieve economie: integratie van de kansengroepen in de reguliere economie

De sociale economie is een inclusieve economie. Met het maatwerkdecreet geeft Vlaanderen alvast de kans aan alle ondernemers uit de reguliere economie om dit inclusieve verhaal mee vorm te geven. De provincie rekent er dan ook op dat de reguliere werkgevers mee instappen in dit maatwerk-verhaal en de doorstroom van kansengroepen (vanuit sociale economie richting het NEC⁵) een kans geeft.

Maar ook rekent men op de doelgroepwerknemers om de stap naar een nieuwe job te wagen én op de sociale economie om deze stap te faciliteren. In een context van intensieve ondersteuning en beperkte groei, is doorstroom van de kansengroepen namelijk een belangrijke hefboom om meer kansen te creëren. Opdat andere mensen een kans zouden kunnen krijgen, zal wie geen nood meer heeft aan de geboden ondersteuning binnen de sociale economie, de stap naar een andere job met minder of zonder ondersteuning moeten zetten, richting het NEC.

Met dit in het achterhoofd wil de provincie volgende accenten leggen:

- Promotie en sensibilisering van het concept 'maatwerkbedrijven' en 'maatwerkafdelingen'
- Het maatwerkdecreet provincie-breed uitdragen naar het normaal economisch circuit (NEC)
- Samenwerking tussen het NEC en de sociale economie stimuleren bv. door het opzetten van partnerschappen, tijdelijke vennootschappen ... tussen beide economieën, dit voor het uitvoeren van opdrachten
- Verbeteren van de match tussen kansengroepen op de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven
- Een flankerend arbeidsmarktbeleid uitbouwen waarbij de positie van de kansengroepen op de arbeidsmarkt wordt versterkt en beter zal aansluiten aan de noden van het bedrijfsleven

5 Normaal economisch circuit

4.4 Provinciebrede projecten

4.4.1 Routedokters

Het project Routedokter loopt al geruime tijd. Dankzij de inspanningen van de provincie worden de fel gesmaakte fiets- en wandelknooppunten onderhouden doorheen heel de provincie Antwerpen. Uit de cijfers blijkt dat de omvang van het project omvangrijk is: de Routedokters onderhouden de wegen en de bewegwijzering van 560 km ruiterspaden, 600 km fietslussen, 2.750 km fiets- en 4.050 km wandelknooppuntnetwerk in onze provincie.

Momenteel wordt het onderhoud uitgevoerd door LDE-organisaties (lokale diensteneconomie). Daarmee verschuiven de provincie en de deelnemende gemeenten deze taak door naar de sociale economie. Dat zorgt voor bijkomende werkgelegenheid: personen met een verdere afstand tot de reguliere arbeidsmarkt krijgen hierdoor de kans werkervaring op te doen waarbij hun kansen tot doorstroom naar de privésector verhoogd worden. Via een klaverbladfinanciering wordt dit project mogelijk gemaakt.

Begin 2015 werd het project Routedokters overgedragen aan TPA (Toerisme Provincie Antwerpen). Vanuit sociale economie werden er voldoende garanties gegeven opdat de sociale meerwaarde van het project behouden blijft.

4.4.2 Landschapsdokters

Sinds 2012 steunt het provinciebestuur Antwerpen - via haar budget sociale economie - het project Landschapsdokters, waarbij vzw Kempens Landschap als initiatiefnemer en vzw Natuurwerk als uitvoerder optreden. Binnen dit project wordt een LDE-organisatie (lokale diensteneconomie) ingeschakeld voor het beheer van diverse kasteeldomeinen en parklandschappen verspreid over onze provincie.

Het beheer van zulke domeinen is echter niet evident. Het is heel arbeidsintensief en vraagt de nodige kennis ter zake. Kasteeldomeinen en parklandschappen zijn immers multifunctioneel. Het beheer en onderhoud moet dan ook rekening houden met verschillende aspecten, zoals het behoud van cultuurhistorische waarden en erfgoed, natuurbeheer en het onderhoud van toeristisch-recreatieve infrastructuur. Om dit kwaliteitsvol te kunnen doen heeft Kempens Landschap, ondersteund door de provincie Antwerpen, de hulp gevraagd van sociale tewerkstellingsonderneming Natuurwerk vzw.

Enkele maatregelen uit het takenpakket van de landschapsdokters zijn gras maaien, onderhouden van struiken, hagen en beplantingen, snoeien en kappen van bomen, bestrijden van exoten en het proper en toegankelijk houden van wandelpaden.

Sinds 2012 werden 8 arbeiders, onder begeleiding van één omkaderingspersoneelslid, ingezet op de domeinen van Kempens Landschap om zo het vak onder de knie krijgen. Oorspronkelijk startte het project in 8 domeinen, verspreid over heel de provincie. Na het eerste jaar gaven 5 nieuwe gemeenten aan tot het project te willen toetreden. Het daarmee gepaarde grotere werkingsgebied en de tevredenheid van de deelnemende gemeenten hebben de verankering van de Landschapsdokters in onze provincie aanzienlijk versterkt. In 2013 werd de ploeg uitgebreid naar 11 arbeiders.

4.4.3 Kolonie Wortel-Merksplas

De Universiteit Antwerpen onderzoekt in samenwerking met een breed stakeholdersplatform welke mogelijke invullingen er kunnen worden gegeven aan een aantal gebieden binnen de voormalige landloperskolonies. Het merendeel van de gebouwen hebben reeds een herbestemming maar een aantal gebouwen staan nog leeg. Er wordt gezocht naar een herbestemming die refereert naar het oorspronkelijke karakter van de site: zorg en economie. Het team sociale economie van de provincie Antwerpen neemt, samen met de dienst Welzijn en Kempens Landschap, deel aan deze resonantieplatformen waarin zeer specifiek wordt gekeken in welke mate diensten/producten door organisaties vanuit de sociale economie kunnen worden aangeleverd of aangeboden.

Het ontwikkelen van alternatieve strategische profielen voor de IEP (Inclusieve Economische Participatie)-site in de kolonie Wortel-Merksplas met telkens hierbij bijpassende implicaties voor de ruimtelijke inrichting ervan vormt het onderwerp van het onderzoeksproject.

Het projectvoorstel spitst zich toe op de ontwikkeling van strategisch-ruimtelijke ontwerpen voor stedelijke IEP-sites, waarbij tevens een Integrale Economische Participatie van een sociaal kwetsbare doelgroep wordt nagestreefd.

4.5 Provinciaal kenniscentrum sociale economie

Het team sociale economie van de provincie Antwerpen wil zich, in samenwerking met de andere partners binnen zijn grondgebied op de kaart zetten als provinciaal expertisecentrum van de sociale economie. Zij wil dit vooral tot uiting brengen door een consistente informatiestroom en kennisverspreiding te creëren naar de diverse spelers in de sector van de sociale economie.

Dit realiseren we als provincie via:

- het organiseren of ondersteunen van fora sociale economie, netwerksessies etc
- het opmaken en updaten van diverse communicatiekanalen zoals de provinciale website, brochures, posters
- het verzamelen van relevant cijfermateriaal aangaande de sociale economie en deze te gieten in hapklare fiches voor lokale besturen

In dit kader streven we naar afstemming en samenwerking met de Vlaamse initiatieven zoals InIC en de andere Vlaamse provincies.

4.6 Arbeidszorg

Sommige personen kunnen omwille van een medische, mentale, psychische of psychiatrische problematiek of maatschappelijke achterstelling niet werken onder een arbeidscontract. Voor hen is er arbeidszorg. Dit is een vorm van onbetaalde arbeid die bestaat in verschillende sectoren: de geestelijke gezondheidszorg, de zorg voor personen met een beperking, het algemeen welzijnswerk en de sociale en beschutte werkplaatsen.

In het voorjaar van 2014 keurde het Vlaams parlement het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten goed. In afwachting van de verdere concretisering van dit decreet zetten we volop in op de groei van arbeidszorg in onze provincie. We doen dit op verschillende manieren:

- We leveren extra inspanningen om het aantal arbeidszorgplaatsen uit te breiden zodat de wachtlijsten voor arbeidszorg in onze provincie beperkt worden.
- We stimuleren organisaties om in te zetten op de activeringsbegeleiding van arbeidszorgmedewerkers die in staat zijn door te stromen naar betaald werk op de sociale of reguliere arbeidsmarkt.
- We organiseren een intersectoraal overleg tussen de arbeidszorginitiatieven uit de provincie, waar expertise uitgewisseld wordt. Van hieruit worden signalen meegenomen naar de Ronde Tafel Arbeidszorg waarvan de provincie lid is. De Ronde Tafel Arbeidszorg bundelt signalen en adviezen en geeft deze door aan de Vlaamse Overheid.

We organiseren vormingen voor arbeidszorgmedewerkers, begeleiders en coördinatoren om zo de deskundigheid van de betrokken professionals te bevorderen.

In de provincie Antwerpen zijn vandaag zo'n 880 arbeidszorgmedewerkers actief. Dit is slechts 16 % van het aantal arbeidszorgmedewerkers in Vlaanderen terwijl bijna 1 Vlaming op 3 in de provincie Antwerpen woont. Daarom wil de provincie Antwerpen bijkomende arbeidszorgplaatsen creëren.

Op 30 april 2014 keurde de Provincieraad het 'Reglement Impulssubsidies Arbeidszorg' goed. Hierdoor kan de provincie subsidies verlenen aan organisaties in onze provincie waar arbeidszorgmedewerkers actief zijn. Met het jaarlijks budget dat nu voorzien is, kunnen er op 5 jaar tijd ongeveer 30 nieuwe voltijdse arbeidszorgplaatsen gecreëerd worden. Dit biedt kansen aan ongeveer 60 tot 90 personen (+10%).

5 Onze partners

Gemeenten

Samenwerking tussen/met gemeenten was in het verleden vooral op basis van onze subsidies.

In de Kempen bestaat een zogenaamd 'veldwerkersoverleg'. Dit is een informeel overleg tussen alle veldwerkers die in de Kempen actief zijn bij de ondersteuning van lokale besturen op vlak van werk. Dit overleg wordt georganiseerd vanuit RESOC. Indien RESOC zou stoppen, onderzoeken we hoe we dit overleg toch verder zouden kunnen zetten.

In Antwerpen is een werkgroep sociale economie waar stad en OCMW Antwerpen, VDAB, provincie Antwerpen en de belangrijkste spelers aan deelnemen.

In|C

in|C ondersteunt en versterkt ondernemingen in de sociale economie en hun koepelorganisaties. Daarnaast promoot ze de sociale economie als een economisch belangrijke sector, die tewerkstelling creëert en producten en diensten met maatschappelijke meerwaarde voortbrengt.

In hun dienstverlening hebben ze oog voor:

- de behoeften van de ondernemingen in de sociale economie
- de maatschappelijke noden en uitdagingen
- diversiteit

Provincie Noord-Brabant en Zeeland

We zoeken samen met de Nederlandse provincies Noord-Brabant en Zeeland of er een Interreg-project kan worden opgezet, met als doel de realisatie van enkele Frontoffices Grensinformatievoorziening aan beide zijden van de grens in de regio Antwerpen - Noord Brabant mogelijk te maken.

Een belangrijke taak in de grensstreek is het inzichtelijk maken van de aanvullende waarde van de arbeidsmarkten aan de beide zijden van de grens. Dit is immers de basis voor succesvolle grensoverschrijdende matching door partijen die hiertoe zijn uitgerust.

Het GIP (grensinformatiepunt) neemt de rol op om regionale grensoverschrijdende arbeidsmarktinformatie van de Euregio Scheldemond relevante partijen te analyseren en een steeds geactualiseerde inventarisering te maken van knelpuntberoepen en tekort beroepen. Hiertoe zal gebruik gemaakt worden van de Zeeuwse grensoverschrijdende onderwijs-arbeidsmarkt monitor die jaarlijks wordt geactualiseerd door Scoop. Tevens wordt gebruik gemaakt van arbeidsmarktgegevens die worden gegenereerd via VDAB, UWV (uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen) en EURES (European Employment Services). In dit nieuwe project is het de ambitie om ook de arbeidsmarkt van het gebied Midden (Antwerpen, Noord-Brabant) mee in beeld te brengen en een arbeidsmarkt monitor te realiseren. Dit laatste is uiteraard in nauw overleg met het GIP.

De bovenstaand gegenereerde en geanalyseerde informatie leidt tot een 2-tal vervolgactiviteiten namelijk:

- Stimuleren van de grensoverschrijdende verbinding van onderwijs en arbeidsmarkt
- Op basis van arbeidsmarktinformatie ondersteunen van werving, bemiddeling en matching door mobiliteitscentrum en andere gespecialiseerde partijen zoals EURES bij VDAB en UWV

RESOC

RESOC (regionaal sociaaleconomisch overlegcomité) heeft als belangrijkste taak het opstellen van een **Streekpact**. Het zet de krijtlijnen uit van de ambities van het RESOC en het formuleert concrete doelstellingen en actiepunten. Het document gaat uit van een evenwichtige benadering tussen de domeinen economie en werkgelegenheid en heeft oog voor de aanpalende beleidsdomeinen (ruimtelijke ordening en mobiliteit, leefmilieu, welzijn en onderwijs). Het document heeft in het bijzonder aandacht voor de positie van kansengroepen op de arbeidsmarkt.

RESOC heeft tevens een belangrijke opdracht vanwege de Vlaamse Regering inzake het beleidsveld **evenredige arbeidsdeelname en diversiteit**. In het daartoe afgesloten convenant worden afspraken gemaakt over door RESOC te ontwikkelen diversiteitsplannen, -acties en -projecten en initiatieven ter bevordering van samenwerking, afstemming en uitwisseling m.b.t. deze materie.

RESOC heeft eveneens een **adviesbevoegdheid** m.b.t. economie en werkgelegenheid.

In de provincie Antwerpen worden de RESOC's per arrondissement georganiseerd.

Vanaf 2016 zullen zij mogelijk gereorganiseerd worden. Zij zullen niet langer financieel ondersteund worden vanuit Vlaanderen. Samen met de sociale partners en lokale besturen zoeken we naar een nieuwe formule om het streekoverleg te kunnen verderzetten.

Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE)

Het Steunpunt Werk en Sociale Economie (WSE) is een interuniversitair kenniscentrum dat expertise opbouwt en ter beschikking stelt over de thema's werk, arbeidsmarkt en sociale economie. Het steunpunt bestaat uit vier onderzoekscentra die zich toelagen op arbeidsmarktmonitoring en onderzoek rond loopbanen, activering en sociale economie. In opdracht van de Federale Overheid (Federaal Wetenschapsbeleid) ondersteunt het Steunpunt WSE mee de uitbouw en exploitatie van sociaaleconomische databanken over arbeid en arbeidsmarkt.

Talentshuizen

De provincie Antwerpen werkt nauw samen met stad Antwerpen, VDAB en de sector sociale economie op vlak van :

- Talentsstroom
- Talentswerf
- Zorgetalent

In deze legislatuur bekijken we hoe we ons flankerend arbeidsmarktbeleid naar deze verschillende talentshuizen kunnen uitbreiden.

VDAB

De VDAB blijft dé Vlaamse, bovenlokale regisseur bij uitstek voor het arbeidsmarktbeleid en beroepsopleidingen. Net zoals de vorige jaren werken we opnieuw in een nauw partnerschap samen met deze belangrijke partner. We sluiten onder meer opnieuw een samenwerkingsakkoord af dat onze krachten bundelt om rond een geïntegreerd (arbeidsmarkt en onderwijs) en inclusief (aandacht voor kansengroepen) competentieversterkend provinciaal arbeidsmarktbeleid te werken. We werken bovendien nauw samen op vlak van de Talentenhuisen en de zorgconomie.

VVP

De VVP (Vereniging van de Vlaamse provincies) is een samenwerkingsorgaan van de vijf Vlaamse provincies. Binnen de VVP is er een werkgroep sociale economie, waarin de administratieve medewerkers vanuit de 5 Vlaamse provincies die werken aan het beleidsdomein sociale economie zetelen. Dit overlegorgaan is vooral gericht op uitwisseling van informatie.

VWSG

De VWSG is de ledenorganisatie van alle 308 Vlaamse gemeenten. De vereniging geeft ondersteuning en advies, zowel voor de politieke mandatarissen als voor de lokale ambtenaren. Het is de representatieve gesprekspartner die opkomt voor de belangen van de gemeenten, OCMW's en andere lokale besturen ten aanzien van andere overheden (de Vlaamse of Belgische regering), en derden (energieleveranciers, afvalstoffenverwerkers, ...).

De VWSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) heeft onder meer een Steunpunt duurzame overheidsopdrachten met 2 medewerkers. Het Steunpunt brengt kennis en praktijkervaring bijeen, stimuleert onderlinge uitwisseling en verspreidt informatie. Het werkt mee aan studie- en vormingsmomenten en zal waar nuttig beleidsgerichte aanbevelingen formuleren. Het Steunpunt netwerk met andere overheidsinstanties en organisaties actief betreffende overheidsopdrachten en verduurzaming ervan.

